

Quinta partida.

vos de pigno. ¶ Ego verò in materia de qua loquimur, propter magnam vicinitatem, quam habent isti contractus censuales cum mutuo, & quia propter eos charitas christiana exulat, in censibus qui de nouo constituuntur adharerem illi opinioni, quòd dicta duo prædicta, paruitas scilicet pretij & pactum de reuendendo sufficiat.

cum hac opinio habeat pro se gloss. auctoritatem & valentissimos doctores.

su vida ^a de aquel que la rescibe, o

¶ quia pro ea satis facit text. dict. capitul. ad nostram. nam potest dici quòd papa ibi non iudicat contractum vsurarium ex appositione pacti, quòd a septennio vsq; ad nouennium possit reemere, potest enim venditio fieri ad certum tempus. l. 2. C. de pactis inter empto. & vendito. & quòd ex hoc non debeat iudicari contractus vsurarius, tenet Bald. in capitul. i. versicu. quæro de quibusdam. de feud. dat. in vicem. l. commissio. non ergo propter hoc pactum potest dici, quòd fundetur dispositio. d. c. ad nostram. sed ex paruitate pretij cum pacto de reuendendo, siue purè, siue ad certum tempus. & quòd ibi ponit papa de septennio ad nouennium, fuit contingentia casus. Ratio fundamentalis est, quia non præsumitur animus vendendi ex paruitate pretij, cum pacto de reuendendo. & ideo fortè. l. regni. titu. 2. lib. 8. ordina. rega. quæ iudicat contractum vsurarium ex pacto de reuendendo cum dicto pacto, quòd vsque ad certum tempus non possit redimi, debet intelligi data paruitate pretij: nam si pretium esset iustum ex hoc pacto, non posset contractus iudicari vsurarius, prout & dicit Bar. Cepol. in dicto suo tractatu in decima præsumptione & satis probatur in dicto capitul. ad nostram. & credendum est promulgatorem illius. l. regni in hoc habuisse respectum ad dispositionem iuris canonici: & quia contra ius canonicum seu in casu in quo deficeret iuris canonici dispositio, non valeret statutum laicorum, per quod ex certis coniecturis contractus præsumeretur vsurarius, vt testatur Frederi. de Senis consilio. 96. incipit. apparet quædam lex. & sequitur Abb. in capitul. cum contingat. de iure iuran. Felinus in capitul. ecclesia sanctæ Mariæ colum. 22. de constitut. ¶ Sed quòd dicitur iustum pretium, vt perpendatur in his contractibus paruitas pretij: Abb. notabiliter in dicto capitulo. ad nostram. dicit quòd non sufficeret qualibet iniustitia pretij: sed oporteret qd pretium sit valde tenue, respectu valoris rei: quia propter pactum de reuendendo, res minus valet argumen. l. fundi partem. ff. de contrahenda emptione. & voluit hoc etiam Socinus, qui alleg. Abb. in d. consilio. 248. in fi. qui & pro hoc allegat in argumen. notata per Barto. in l. 1. §. si hæres. ff. ad Trebellia. & in l. pretia rerum. ff. ad legem falcidiam. & hoc docet experientia, cum propter tale pactum communiter res vendatur minori pretio, quam venderetur, vbi non interuenit tale pactum. & bonum est sumere argumentum ab experientia, vt in clementi. dispensationem de iudi. capi. multis. 40. distinctio. c. quam sit. de electio. libr. 6. opinionem tamen contrariam quòd nihil diminui debeat de vero & communi pretio, ratione dicti pacti, tenet Barto. Cepol. in d. suo tractatu. tertia præsumptione ad fin. & Guido papæ, qui & loquitur in terminis istarum annuarum pensionum in suo opusculo de vsuris. fol. 3. colum. i. versu. sed iuxta hoc quæro. & in decisione parlamenti delphynalis. quæstione. 516. vbi tenet expresse quòd si non interuenit iustum pretium, secundum communem valorem rei, tunc interueniente pacto de reuendendo, contractus præsumitur foeneratitius. alleg. gloss. in d. c. conquestus. & dicit quòd ita semper vidit seruari, mihi verò placet prior opinio quia negari nō potest ratione talis pacti rem minus valere, emptoremq; ratione talis pacti, non ita plenum ius habere ac si tale pactum non interuenisset, & quia pecuniam suam posset in prædia & alia sibi vtiliora conuertere, quæ sibi & hæredibus prodesset. & cum emit sub hoc pacto, videtur in suspensio suam habere pecuniam, cum quotidie speret talium reddituum redemptionem, & hoc videtur approbatum ex dicta. l. regia de madrid. quæ istos census in pane & vino & c. constitutos taxat ad rationem. 14. millium pro miliario. & forte posset dici quòd saltem quarta pars vel parum vltra pretij veri & communis, si cessaret tale pactum possit minui ratione talis pacti & si vltra minueretur dicatur paruum pretium, hoc videtur suaderi ex dispositione dictæ. l. regni iuncto. §. quia verò leonis. in aut. de non alienatione. l. 2. §. quia verò leonis. super verbo faciendam. & gloss. iuncto text. in l. circa. ff. ad legem falcidiam. & etiam ex gloss. in §. hoc ius porrectum. 10. quæstione. 2. super parte distractæ. & cum videamus vnum miliarium perpetuum seu redditus perpetui communiter valere ad rationem triginta millium morape tinorum & vltra satis erit quòd ratione dicti pacti minuat quæ

ta pars & sic dentur viginti & duo miliaria cum dimidio ad minus. pro quolibet miliario & si imponatur cum pacto de reuendendo & cum pretia varientur ex tempore non stetur taxationi dictæ. l. de madrid. sed vt communiter redditus perpetui valeant consideretur, & maxime in istis regnis vbi rariora sunt commercia

& minora lucra quæstuaris & non solent homines tam assidue

de sus herederos ^b o segund se auie-

& late negotiari prout solent in italia & gallia. ¶ Possent etiam addi alie limitationes, quæ colliguntur ex notatis per Abb. in dicto capitul. ad nostram in fine & per Ioan. Andre. post Hosti. ibidem & ex illis præsumptionibus a Cepol. traditis in dicto suo tractatu de simulatione contractus. Hæc tamen tanquam principiora tetigisse sufficiat, consulo tamen cum Innocen. & aliis grauibus docto. abstinendum esse, prout semper abstiniui, ab huiusmodi contractibus: quia vt dixi supra, propter eos christiana charitas exulat in hac materia scripsit charissimus filius meus licenciatus didacus piçarro quendam tractatum qui habetur in stampa qui vt vir timoræ conscientie cupiens salutem fidelium quantum potuit restrinxit istum contractum. poteritis videre si placeat. ego quæ dixi sentio in ista materia correctioni melius sentientis me submit-

a ¶ Para entoda su vida. idem si ad certum tempus veluti ad decennium vide Bald. in l. 1. in princip. ff. si ager vectiga. vbi vide per eum quid si non adiiciatur quantitas temporis: sed dicatur concedo in emphyteosim ad tempus & per Iaso. in l. 2. versicu. 7. quæro. C. de iure emphy.

b ¶ Co de sus herederos. Et cum simpliciter dictum est de hæredibus, veniunt omnes hæredes in infinitum. l. in annalibus. C. de lega. & l. fin. cod. titu. l. hæredes & l. sciendum. ff. de verborum significatio. quia de natura emphyteosis est, quòd sit perpetua, vt notat Barto. in lege prima. in princip. ff. si ager vectig. & in l. 2. colum. 2. C. de iure emphyteo. Angel. in l. qui luminibus. ff. de seruitu. vrb. prædiorum. limita tamen, & intellige: nisi sit emphyteosis, quæ non consuevit concedi, nisi in primum hæredem: quia tunc nomen hæredis indefinitè prolaturum restringitur ad primum hæredem tantum, & si consuevit concedi in secundum hæredem, restringitur ad secundum. & sic deinceps secundum Bald. per tex. ibi in l. antiquitas. C. de usufructu. Limita etiam & intellige, nisi emphyteosis concedatur ab ecclesia alicui & suis hæredibus: nam tunc non intelligitur de omnibus hæredibus: sed tantum de descendantibus neque talis concessio comprehendet hæredes extraneos, vt est text. in aut. de non alienan. §. emphyteosim colla. secunda. tenet gloss. & Barto. in l. etiam. ff. soluto matrimonio. Ioan. Andre. in additio. ad Specul. in titu. de locato. §. nunc aliqua versicu. 13. & ista est communis opinio vt adducit latè decius in capitul. in præsentia. 14. colum. de probatio. dicens quòd ista opinio debet præualere in iudicando & consulendo. & ibi respondet ad motiua Abb. in d. capitul. in præsentia. colum. 9. qui tenuit contrariam opinionem. super quo puncto tu cogita: nam cum emphyteosis ecclesiæ possit hodie dari in perpetuum, tam ex dispositione. §. licentiam. in autenti. de alie. & emphyteo. colla. 9. quam ex l. 3. titu. 14. partita. prima videtur, quòd id quod habetur. §. emphyteosim. in auten. de non alienan. collatio. secunda. quæ astringit ad tertiam generationem & qualitatem hæredum, hodie non habeat locum præsertim cum per l. partitæ. non reperiatur approbatus. d. §. emphyteosim. neque etiam per ius canonicum, & fortè videretur distinguendum, quòd aut in concessione dicitur simpliciter, quòd concedit simpliciter ecclesia in emphyteosim alicui pro se, & hæredibus: non adiciens perpetuò, & tunc procedit opinio communis: aut fuit adiectum hoc verbum (perpetuò) & tunc comprehendantur quicunque hæredes descendentes vel extranei. & cum ita mihi videretur tandem reperi istam fuisse sententiam Bald. in additio. ad Specula. titu. de locato. & in autentica. si quas ruinas. C. de sacro sanctis ecclesiæ. colum. prima. & in aliis locis relatis per Alexand. in l. etiam. ff. soluto matrimo. cum refert quartam principalem opinionem vbi refert Angel. & alios istam opinio. reprobantes. ¶ Sed mihi satis placet: quia per eam istæ opiniones reducuntur ad concordiam, & idem videtur dicendum si concessio fieret in quibuscunque hæredibus. & an tunc etiam comprehendantur legatarij, cum legatarius in re legata quodammodo hæres sit. per l. id tempus. §. primo. ff. de usufructu. vide per Iaso. in dicta lege secunda quæstio. 14. vbi refert quam plures tenentes quòd sic. Licet expresse non loquantur in concessione ecclesiæ. limita etiam & intellige dictam communem opinionem. in emphyteosi solita concedi: nam secus esset in ea, quæ fer-

not de off. et l. 2. de b. lib. 8

in l. 1. §. 2. lib. 8. ord.

ad finem

not de off. et l. 2. de b. lib. 8